



"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNELMI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történelmi Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *Honvédségi Szemle* folyóiratismertetés

**KÖRLEVÉL
(2022-465)**

Tisztelt Tagtársak, kedves Szimpatizánsok!

Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy a *Honvédségi Szemle*, CL.évf. (2022) 3.sz. megjelent. A folyóirat beszerezhető a Zrínyi Kiadó könyvesboltjában és a HM Zrínyi NKft. webáruházában (shop.zrinyi.hu), valamint elérhető a világhálón a www.honvedsegiszemle.hu oldalon.

A folyóirat 2022/3.száma a megszokott méretben és a nemzeti jelleget tükröző hagyományos formai jegyekkel került kiadásra.

A tudományos közlés elvárásaival többé-kevésbé harmonizáló tartalmú, az első közlés feltételeinek megfelelő, lektorált tanulmányokat közlő folyóirat szerkesztőbizottsága — az elnökkel és a titkárral — 21 fős. Közöttük öt fő külföldi. A szerkesztőbizottság tagjai kivétel nélkül tudományos fokozattal rendelkeznek (2 fő DSc., 3 fő CSc., 15 fő Ph.D., 1 fő LLD.). A tagok közül 4 fő tábormok, 10 fő tiszt, 7 fő pedig polgári személy.

A 165 szerkesztett oldalt tartalmazó folyóiratszám 7 rovatában 14 szerző oldalból 13 írásmű jelent meg. A szerzők közül 2 fő DSc., 1 fő Ph.D. tudományos fokozattal, továbbá 1 fő tanársegéd, 1 fő docens, 2 fő pedig professzori oktatói fokozattal rendelkeznek. A szerzők közül 9 fő tiszt.

A 7 rovat közül — habár a szerzők igyekeztek aktuális és érdekes írásműveket közölni — minden bizonnyal a „Hadtörténelem” című rovatban közölt írások tarthatnak számot tudományos társaságunk tagjainak az érdeklődésére, mivel a folyóirat ezen számában ez az egyetlen történelmi tartalmú rész.

A rovatban közölt **első írásmű** BALLA Tibor alez., DSc. kutatóprofesszor szerzőségével jelent meg „*A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia 1872-1918.*” című 19 oldal terjedelmű cikként, amely a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia 14 vezetőjének az életútját mutatja be. A személyek életútjának a bemutatása során ismertetésre került:

- a születési és az elhalálozási hely, valamint az idő;
- az édesapa neve, foglalkozása és esetleges rangja;
- az édesanya leánykori neve;
- családi állapota, nősülés(ei)nek az időpontja(i), illetve megözvegyülése(i)nek dátuma(i) és felesége(i) leánykori neve(i);

- gyermeke(i) neve(i), születési éve(i);
- iskolai végzettsége, a tanintézet és a szakmai tudás, a megszerzés idejének a feltüntetésével;
- nyelvismeretei;
- rendfokozatai és előléptetései, beosztásai a kinevezések időpontjaival, hadjáratok, amelyekben részt vett, kitüntetései az adományozások éveivel;
- címei és rangjai;
- fontosabb írásainak jegyzékei;
- a szerző lakás rovatot is feltüntetett az írásában, mivel az érintett tisztek — a tiszttársaikhoz hasonlóan — az ország számos városaiban teljesítettek szolgálatot, ez a rovat kevésbé tűnik fontosnak és a legtöbb személy esetében üresen is maradt;
- külön rovatot alkot a temetés és a sír helye;
- a megjegyzés rovatban pedig a társadalmi és kulturális tisztségek, sebesülések, hobbi, politikai funkciók, gazdasági tevékenységek kerültek feltüntetésre.

Származás tekintetében a 14 fő Ludovika parancsnok közül 4 fő édesapja katonatiszt — köztük 1 fő határőr — 2 fő édesapja a közigazgatásban tevékenykedett, 4 fő édesapja földbirtokos volt, 1 fő édesapja kereskedő, 2 fő édesapja ügyvéd, 1 fő édesapja pedig bíró volt. Határőr édesapja egyedül sepsiszentgyörgyi és nagyváradi MÓRICZ Sándor honvéd ezds.-nek volt. A terminológiát illetően a határőr kifejezés mellett érdemes némileg elidőzni, mivel MÓRICZ Sándor születésekor — 1820. I. 8. — ismereteim szerint a Magyar Királyságban katonai határőrvidék működött, melynek a tagjait nevezték határőröknek. Ez a testület egyértelműen a császári haderő részét alkotta, mégsem kívánták a határőr kifejezést mással helyettesíteni, nem úgy mint napjainkban a határrendész szóhasználat erőltetésével.

A szerző felhasznált irodalom címszó alatt 18 kötet, illetve tanulmány bibliográfiai adatait közölte.

A rovatban „*Két dokumentum a Magyar Királyi 2. Honvéd Hadsereg hadműveleti területre küldésének előzményeihez.*” címmel közölt **második írásmű** prof. dr. SZAKÁLY Sándor DSc. szerzőségével jelent meg.

Az első dokumentum címe: „*A KEITL Vilmos vezértábornagy és BÁRDOSSY László m.kir. miniszterelnök és belügyminiszter között 1942. I. 20-án folytatott tárgyalás jegyzőkönyve.*”

A második dokumentum címe : „*Vitéz SZOMBATHELYI Ferenc vezérezredesnek a m.kir. Honvédség Vezérkar főnökének feljegyzése a KEITL vezértábornaggyal 1942. I. 21-én folytatott tárgyalásokról.*”

A szerző szerencsés és hozzáértő kézzel választotta ki a két dokumentumot, mivel azok egyrészt együttesen még nem kerültek publikálásra, másrészt pedig jelentős mértékben elősegíthetik az olvasók tisztánlátásának a kialakulását nemzeti történelmünk meghatározó eseményeinek előzményeiről.

A szerző felhasznált irodalom címszó alatt 22 kötet, illetve tanulmány bibliográfiai adatait közölte.

Mivel a *Honvédségi Szemle* folyóiratot évek óta igyekszem figyelemmel kísérni, ezért a rendvédelem-történeti alkotásokra való hivatkozások helyzete sem ismeretlen számomra. Érthető okokból fakadóan — eltérő a szakterület — általa-

ban a rendvédelem és a honvédelem szakterületei érintkezési térségeiről szóló írásművek jegyzetei tartalmaznak rendvédelem-történeti publikációkra hivatkozásokat. A hivatkozások tanulmányozása során azonban akarva-akaratlanul is szembesültem a káros szerzői gyakorlattal, hogy a bibliográfiai adatokat egyre többen a világhálón való elérés útvonalának a feltüntetésével kívánják helyettesíteni. Ez pedig nem helyes, a világháló útvonala ugyanis nem bibliográfiai adat. Nem tartom ugyan elítélendőnek ezen útvonal feltüntetését is, mivel megkönnyítheti a visszakeresést, ha közben az érintett honlap nem változik. Mivel azonban a honlapok az emberi szubjektívizmusnak kiszolgáltatottak, szemben a fizikai törvényei szerint létező kiadványokkal, ezért elengedhetetlen a bibliográfiai adatok feltüntetése.

A *Honvédségi Szemle* 8 lapelőd folyóirattal rendelkezik. Magam is forgattam ezen periodikákat. A XIX. századi hivatkozásokat is sikerült megtalálnom. Vajon a jövő kutatónemzedékei mit fognak találni, amikor vissza szeretnék keresni a világháló elérhetőségi útvonalat tartalmazó hivatkozásokat, amikor a honlapokat sokszorosán átszerkesztették, vagy megszüntették?

A folyóirat cikkei hivatkozásainak a visszakereshetősége tehát koránt sem garantált. Az internet-hivatkozásokat — sajnos a többség ilyen — érdemes fenntartásokkal kezelni. A két történelmi cikk közül ugyan csupán a SZAKÁLY Sándor szerzőségével készített írásmű tartalmaz hivatkozásokat, amelyek azonban tartalmazzák a klasszikus bibliográfiai adatokat.

A szám végén az absztraktok, a közlési feltételek és a folyóirat honlapjáról szóló ismertető található.

Bízom abban, hogy a két írásművet elolvasók annak tartalmát — minden bizonnyal közvetve ugyan, de — hasznosíthatják a magyar rendvédelem történetét gondozó tevékenységük során.

Nemzeti rendvédelem-történetünk műveléséhez további eredményeket kívánok!

Pilisszántó, 2022. VII. 10.

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke